

Bazıları buna 6. his adını da verirler. Ya da sezgi, malum olma, içe doğma da denir bu yeteneğe. Küçük farklarla hepsi aynı şeye gönderme yapsa da durugörü başlıbaşına en ileri aşamasıdır. Durugörü, en basit tanımla, normal duyularla ulaşılamayan bilgiye ulaşmaktır. Diğer bir ifadeyle, b eş duyumuzla ulaşamayacağımız bir yerden veya zamandan bilgi almaktır.

Bu genelde kişi tam uyanıkken yani gündüz uyanıklığında olur. Daha iyi anlaşılması için, normal duyu nedir önce ondan bahsedelim. Bilgileri günlük yaşamda, dış dünyadan duyu organlarımız aracılığı ile elde ederiz. Günlük yaşamda, bir şeyi ya görür, ye sesini işitir, ona ya dokunur, koklar veya tadını alarak dış dünyadan bilgiler alırız. Duyu organlarımızı kullanmadan bir bilgi edinemeyiz. Bir tren kazasını bilmeniz için, ya gazeteden okumanız, ya olaya şahit olmanız ya da TV'den haberini izlemeniz lazım. Ya da birisi size olayı anlatmalıdır. Yoksa böyle bir olay hakkında bilginiz olamaz. Ancak, bazı darklı ve yetenekli insanlar, bu duyu organlarını kullanmadan da bazı şeyler işitebilmekte, görebilmekte, koku-tad algılayabilmektedirler. Bu şekilde geçmişte olmuş olayları veya gelecekte olabilecek olayları algılayabilmektedirler. Bu tür bir hadisenin görme ile ilgili olanına “

*durugörü”*

diyoruz. Ama bu duruşiti, durutat, durukoku, durudokunma da olabilir. Yani birisinin dinlediği müziğin ritmini, yediğinin tadını algılayabilirsiniz.

Durugörü, zaman ile sınırlı değildir. Geçmiş, şimdi ve gelecek algılanabilir ve görülebilir. Gelecek yarın olabileceği gibi yıllar sonrası da olabilir. Geçmiş dün olabileceği gibi milattan önce 10 bin yılı da olabilir. Durugörü uzaklıkla da sınırlı değildir. Yanınızdaki bir çanta, kutu içinde ne olduğuna bakma şeklinde olabileceği gibi başka bir ülkede, gezegenlerde, Mars'da ne olduğu görülebilir. Buradaki tek sorun, görülenlerin ya da algılananların, normal duyu organlarımızla alıştığımız tarzda net ve canlı olmamasıdır. Daha uçucu, daha soluk ve kısa süreli olmasıdır. Titreşen yapraklar arasında TV ekranına bakmak gibi. Ancak, görmeden ses ya da içsel his olarak da algılanabilir.



2. İstanbul Parapsikoloji Konferansı. 22-23 Mayıs 2009,  
**Dr. STANLEY KRIPPNER, DİDEM BAYEL, TÜLİN ETYEMEZ, M. REŞAT GÜNER, CHARLES WINSTEAD, Dr. SULTAN TARLACI, STEPHAN A. SCHWARTZ, ROGER NELSON, Dr. İNCİ**

**(HAZNEDAROĞLU) ERKİN, Dr. UMA KRISHNAMURTHY, TARIK ARIKDAL, CEMAL GÜRSOY, Dr. AMIT GOSWAMI**

## 2. Bir de uzaktangörü var galiba...

Uzaktangörü, durugörünün daha basit bir alt tipidir. Uzaktangörü şudur: göremeyeceğiniz yerde bulunan veya saklanan bir şeyi, yoğunlaşarak tanımlamaya, tariflemeye ve çizmeye çalışma şeklinde yapılır. Bu bir saklanan bir kalem olabileceği gibi, saklanan bir katilin bulunduğu yer veya askeri bir gizli üs de olabilir. Ya da en eğlencelisi, gebe bir akrabanızın doğmamış bebeğinin cinsiyetini tarfileyebilir, kaybettiğiniz bir anahtarı, pasaportun yerini bu şekilde tanımlayıp, çizebilirsiniz. Ya da yeni tanışacağınız, hiç bilmediğiniz birini tarifleyip, özelliklerini çizip anlatabilirsiniz. Uzaktangörü için doğuştan yetenek şart değildir. Kendi kendine, belli metodlarla çalışma ile başarılabilir. Yurt dışında bu konuda eğitim kursları da var. Uzun yıllar, Amerikan ordusunda istihbaratta kullanılan ve üzerinde en çok araştırma yapılan konu uzaktangörüdür.

## 2- Siz bir tıp doktorusunuz mevcut bilgilerimizle bilim durugörüyü nasıl açıklıyor?

Güzel soru. Mevcut bilim ve bilim insanları durugörü veya uzaktangörüyü tam olarak açıklayamıyorlar. Sadece belli teoriler ve düşünceler nasıl olabileceği konusunda var. Newton'un klasik 400 yıl önceki fiziği hiçbir şekilde, olmayan geleceğin önceden bilinebileceğine imkan vermez. Ama örnekler elimizde ve biliniyor. Ama soluk, ama zayıf ama bilinebiliyor belli ölçüde. Ya da gözünün görmediği, işitmediğin bir olayın bilgisini edinmene mücade etmez aynı fizik. Ancak, görelilik kuramı ve kuantum fiziği nasıl olabileceği konusunda bize bir kapı aralamıştır. Durugörü ile geleceği önceden bilme, yere-zamana ve mekansal uzaklığa bağlı olmayan bir etkidir. Bunlar aynı zamanda kuantum mekaniğinin özellikleridir. 19. yüzyılda klasik Newton fiziğinin yasaları ideal, nesnel ve eksiksiz bir bilginin ifadesi olarak kabul ediliyordu. Ancak, bugün klasik fizikteki bilgilerle normal dışı fenomenler olan durugörü, uzaktangörü ve telepatiyi açıklamak imkansızdır. Dolayısı ile bizim imdadımıza koşacak tek şey, en azından bugün için, kuantum mekaniği ya da fiziğidir. Kuantum fiziği zamansızlık ve mekansızlığa kısmen imkan veriyor.

Çoğu kişinin, hem de ne yazık ki bu işle iyi ilgilendiğini iddia ettiği gibi durugörü, uzaktangörü ve telepatide, cep telefonları ve TV'lerin kullandığı elektromanyetik bir dalga işe karışmaz. Çünkü elektromanyetik dalgaların geçişini engelleyen Faraday kafesinden, kurşun kaplı odalardan ve okyanusun 250 metre derinliğinde bilgi akışının işlediği 1978 yılında askeri çalışmalarda gösteri lmiştir. Bilinenin dışında başka bir aracı ile bilgi aktarılır ama neyle aktarıldığını bugün bilmiyoruz. Ama elektromanyetik bir dalga olmadığını biliyoruz. Çünkü elektromanyetik dalgaların hiç biri bahsedilen engelleri geçemez.

Bu algı ne uzaklık, ne fiziksel engellerde bir sınır tanımıyor.

### 3-Siz bu konuyla nasıl ilgilenmeye başladınız? Sizde de yetenek var mı?

Çocukluğumdan beri, belki yetiştiğim çevreden kaynaklanan normal dışı anlatılara hep ilgiyle bakmışımdır. Zamanla bu ilgi, bilimsel olma çabasından da kaynaklanan bir şüphe ile süslenmiştir hep. Anlatılan *“cin çarptı, muska, önceden rüyasında gördü, mezarında ateş görüldü, at üstünde zırhlı ve elinde mızraklı adamlar gördüm...”* gibi şeylere hep şüphe ile ama bir o kadar da ilgi ile baktım. Bu tür hadiselerle ilgi insana bir kez yapışınca, çok kolay yakasını bırakmaz. Yıllar içinde değişik versiyonları kafanızı kurcalar. Nöroloji asistanlığı sırasında, bütün asistanlar, uzun bir süre psikiyatri kliniğinde tecrübe kazanmak için giderler. Bu ayrılmaz iki kardeş olan psikiyatri ve nöroloji arasında bağın aslında ne kadar sıkı olduğunu bir kez daha insana hatırlatır. Benim de, psikiyatri kliniğinde çalışmaya gittiğimde, ilk verilen hastam, mesleği dış hekim olan bir erkek hastaydı. Yaşı sanırım 25 civarındaydı ve normal dışı inançları vardı. En belirginini de, göbeğinin hemen altından çıkan bir ışık huzmesi ve onun belinde, omuriliğinde de olan yansımasıydı. Geçmiş bilgilerimde, “ya bu hasta şu şakra denen şeyi görüyor ve anlatıyor, tam yeri burası ve doğu mistiklerinin de tarif ettiği gibi anlatıyor” düşünmeme rağmen, bunu psikiyatri uzmanımıza ve de hocamıza hiçbir şekilde açmadım. Çünkü aklıma “yayılan şizofreni veya paylaşılan psikoz” denen bir tanı geldi hemen. Yani bana da “deli” diyebilirler diye düşündüm. Konuyu hiç açmadım. Ama konuya ilgim, daha eski lise yıllarına dayanıyor.

Profesyonel ilgi ise Mayıs 2009'da, Uluslararası İstanbul parapsikoloji konferansından sonra başladı. Konuşmacı olarak gitmişim ve de Stephan Schwartz ile tanıştım orada. Uzun yıllar Amerikan savunma bakanlığına bağlı uzaktangörü-durugörü üzerine çalışmış, araştırmış, yazmış birisi. Daha sonra aldığım esinlenme ile neden ülkemizde böyle bir grup, organizasyon yok deyip, internet üzerinden şimdiki grubu kurduk ve ilk iş olarak Cem G.'nu aramaya başladık.

Sonra arkası geldi. Bugüne ulaştık.

#### **4-Bir insanın böyle bir yeteneğinin olduğu nasıl anlaşılır?**

Bazı ailelerde bu yetenek aileden geldiğinden, konuya yabancı olmuyorlar ve çocukta ortaya çıkınca normal karşılıyorlar. Bazı kişilerde ise yaşamlarının bir anında birden ortaya çıkabiliyor. Ama genelde, ergenlik, çocukluk dönemlerinde başlıyor. Çok daha erken saklambaç oynarken, her seferinde saklanana bulan bir çocuk olma ile de başlayabilir. Erişkinlerde, genelde yakınları ile ilgili önceden sezmeler, önceden rüyalarında görmeler şeklinde ortaya çıkar ve zamanla kişi dikkat ettikçe toplumsal olayları önceden görme de belirgin hale gelebiliyor. Yakınları ile gelecekle ilgili öngörüler bir anda dillerinden çıkabilir. Anlık, falan kişi ölecek, şu şu olacak gibi... kendileride bunu bazen neden ifade ettiklerini başlangıçta anlamayabilirler. Ama zamanla kişi kendini test ede ede normal dışı bir durum olduğunu, gelecekteki olayları görebildiğini anlar.

#### **5- Okuduğum kadarıyla bu tür yeteneği olan birçok insan psikolojik olarak hasta muamelesi görüyor... Bu durumu kabullenip yeteneğinin farkında olmayanlar var mı?**

Durugörüde, çoğunlukla soluk, kısa süreli hızlı geçen, puslu görüntüler görülür. Buna eşlik eden, diğer duyumsal algılar da olabilir: tad, koku, işitsel algılar... Durugörü esnasında bazı kişilerde kaygı, korku, terleme, nabız yükselmesi, bulantı, yerinde duramama, benzeri huzursuzluk, neşe gibi değişik duygu halleri ortaya çıkabilir. İti bir durgörücü arkadaşımız, büyük depremler öncesi acil servise kaldırılıyor ve panik atak gelişiyor kendisinde. Görüntüler ve bu hisler bazen rahatsızlık verici olabilir ve kişide psikolojik sorunlara neden olabilir. Aynı zamanda sürekli olacak olayları önceden uyanık olarak görmeniz ve bilmeniz hiç de kolay değildir. Yakınlarınız hakkında kaygılar sürekli sizinle olur. Bir de konu hakkında bilginiz olmadığını düşünün. Toplumsal inançlara cin çarptı ya da benzeri şeylerle baş başa kalırsınız. Bu durum insanın kişiliğini çatlatabilir. Önceden olacakları bilmek her insan için pek kolay bir şey değil. Bizim internet ([www.evrenindili.com](http://www.evrenindili.com)) grubumuzun bir amacı da benzer kişilerin olduğunu meraklılara göstermek. Bu kişiler genelde yalnızdırlar ve konuyu paylaşmazlar. Kendilerindeki tuhaflığı anlamakta zorluk çekerler, deli damgası yememek içinde çoğunlukla saklı tutarlar.

Eğer kahve, kurşun gibi fal bakıp para kazanıyorsanız genelde sorun olmuyor. Epey barışık olunuyor geleceği bilme ile. Gayet zengin ve mutlu edebiliyor insanı yetenek. Kolay yoldan vergisiz rahat para kazanılabiliyor. Ama kendi kendinizi sürekli sorgulama, anlama, daha ilerisi nedir bunun deyip öğrenmek istediğinizde sıkıntılar bazen baş gösterebiliyor. O zaman yardım ve destek gerekebiliyor.

### **6-Durgörü sahiplerinin başka yetenekleri var mı? Örneğin bedensiz varlıklarla ya da dünyadışı varlıklarla iletişim kurmak gibi...**

Durgörü yeteneği olan kişilerde genelde telepatik algılarda güçlü oluyor. Zaten telepati kavramını, yani zihinler arası bağlantı ya da başka birinin zihninden ne geçtiğini anlama olayını, durgörünün dışında ele almak mümkün değildir. Her durgörü olayında, az ya da çok telepati işe karışır. Bazıları astral seyahat dediğimiz, isteyerek veya uykuda farklı mekanlara gidip bilgi toplayabiliyor. Çok daha nadiren bedensiz varlık algılarından bahsediyorlar. Ancak, bunlar kişisel kanımca, bizim dinen “ruh” veya “cin” dediğimiz kabullerimiz değil. Zamandan ve mekandan bağımsız, başka bir zihnin, varlığın algısı. Geçmişte yaşamış birisi mesela. Diğer yandan, kaşık veya çatal bükme, TV, bilgisayar bozma gibi zihnin dış dünyadaki nesnelere etkisi de bazılarında ortaya çıkabilmektedir.

### **7-Böylesi yetenekler belli bir özellikleri olan kişilerde mi görülüyor yoksa herkesin böyle yetenekleri olabilir mi?**

Herkeste durgörü yeteneği yok elbette. Herkeste mutlaka kısıtlı şekilde bir yetenektir. Hepimiz bazen rüyalarımızda bazı olayları önceden görürüz. Nadirdir ama görürüz. Önceden bazı olaylar hakkında sezgilerimiz bizi uyarabilir. Ancak, bazılarımızda az bazılarımızda çok. Aynı müzik yeteneği gibi. Bazılarımız müzisyen olur, bazılarımız sadece duş sırasında şarkı söyleyebilir. Ama bilinen, nasıl sporla kaslar büyür ve gelişir, bu yeteneğinde çalışma ile geliştirilebileceğidir. Bu nedenle, amacın ciddiye alınması ve konuya ilgi duyma, kalp-kalbe

inanma (ikili çalışmalarda duygusal güven), çizimler yapma (anlatmaktan ziyade), yetenekli kişiyle ortak çalışma beceriyi artırır. Hem durugörüü hem de uzaktangörüü.

### **8- Hangi ülkeler bu konuya ilgi gösteriyor, akademik çalışma yapan var mı? Türkiye'de durum nedir?**

Soğuk savaş döneminde, özellikle Amerika, Sovyetler birliği, Çin ve Bulgaristan konuyla yakından ilgilendi. Ama asıl yatırım ve gizli çalışmalar Amerikada ve Sovyetler Birliğinde yapıldı. Amerika bu işe 20 milyon dolar, Rusya 60 milyon ruble harcamıştır. Bu yöntemle anlaşılan "gizli" denilen şeyleri artık çok kalmadığıdır. 1996 yılında Amerika, dosyayı kapattık dese de, muhtemelen gizli olarak devam eden çalışmalar vardır. Kapattık demelerinin gereği de "istihbarat için yeterli bilgi sağlayamıyor" yorumundan. Ancak, uzaktangörücülerin yerini casus uydular, bilgi teknolojileri aldı. Amerikanın bu konuda zamanında devlet içinde çalışanları da özel şirketler kurdular. Ancak, Amerikada gizli servis Usame bin Laden ve Saddam Hüseyin'in yerini bulmak için bu gruplardan yardım istedi. Bunlarla ilgili raporlar var.

Ülkemizde bilimsel anlamda konuyu ele alan bir kurum yok. Devlet üniversitelerinin konuya el atması beklenmez zaten ama özel üniversiteelr, parapsikoloji kürsüsü açıp, bu konua eğitim veya araştırmalara ön ayak oalabilirler. Amerikada, ciddi şekilde araştırma yapan üniversiteler var.

### **9-ABD, Rusya gibi ülkeler bu konuyla ilgilendikleri para yatırdıkları halde neden bunu açıklamıyorlar?**

Bu konu sadece bir merak ya da falcılık değil, ulusal bir güvenlik sorunudur da. Askeri-sivil istihbarat (doğrudan bilgi edinme), bilgi teknolojisi üzerinden (internet vs...) istihbarat gibi bir de *psişik bilgi toplama/istihbarat olduğunu* söyleyebilirim. Diğer bilgiler kadar net olmasa da, bu yöntem "hiçbir bilgisizliğe karşı/sıfır bilgiye

karşılık” bir bilgi toplama yoludur ve de bazen çok kesin öngörüler yapılabilir. Rusya 1960'larda, Amerika 1970'lerde bu işe askeri çalışmalarla girmiş ve uzun yıllar gizli olarak çalışmaları sürdürmüşlerdir. Sürekli çalışma yaptıkları şimdi anlaşıldığı halde, o dönemde ısrarla “

*çalışma yapmıyoruz*

” yanıtını vermişlerdir medyaya.

Gerçekten iyi bir uzaktangörücü veya durugörücü için, ulusal sır ya da gizlilik diye bir şey olamaz. Çelik kapılar ardına saklanmış “kozmetik oda” bir şey ifade edemez. Hatta bir CIA ajanı, çantasında tahmin edilmesi saklı eşyalarla gelmiş ve meşhur bir uzaktangörücüye test etmek için içinde ne var diye sormuş. O da “anahtar, seven Up kutusu, haç işareti, plaka” tek tek sayınca, yanıtı “kahrettin, artık hiç bir şeyin gizliliği kalmadı!” olmuş.

### **10- Bazı ülkelerin suçları aydınlatma konusunda yetenekli olan kişilerle çalıştığını okudum bu doğru mu?**

Yıllardır Amerika’da ve Avrupa’da polis teşkilatları, ulaşamadığı ve bilgi toplayamadığı durumlarda hassas kişilerden yararlanmıştır. Bulunamayan çocukları bulanlar olmuştur. Hatta çok ünlü bir uzaktangörücü, kayıp çocuklarla ilgili 18 vaka üzerinde çalışmış ve 5’inin bulunmasını bizzat sağlamıştır. 5 rakamı sıfırdan daha iyidir. Birinin bile bulunması, hiç bulamamaya göre çok çok iyidir. Bu kayıp çocuklarda, polisin elinde hiçbir veri olmadığını da bilmek lazım. Yani, bulunma olasılıkları sıfır. Ama hassas kişiler, uzaktangörü ile bilgi toplayabilmekte ve kayıp kişilere ve hatta katillere ulaşmayı sağlayabilmektedirler. Bana göre, uzaktangörü ile bir bilgi edinebiliyorsak, bu bilgi çok silik, sönük ve uçucu olsa bile, sıfır bilgi yani bilgisizlikle, elinin kolunun bağlı olmasına göre çok değerlidir.

Polis teşkilatı ve hatta askeri kurumlar, uzaktangörü ve durugörüye, medyum, falcı üfürükçü muamelesi yapmadan bir bilgi kaynağı olarak yaklaşmalıdır. Evet, bilgiler, bazen belirsiz, uçucu, zor anlaşılabilir olsa da, hiç bilgisizliğe, sıfır bilgi durumuna göre, bu uçucu bilgi bazen hedefi 12’den vurabilmektedir. 100 kayıp çocuktan, sadece ve sadece birinin bile bu yolla bulunabilmesi, işe yararlılığını ve konunun önemini gösterir. Yeter ki, konuya “*yararlı bir bilgi*” kaynağı olarak bakılsın.

Ülkemizde de, resmi olmayan, bir grup kurduk. Kayıp çocuklar ve basında çok yankısı olan Münevver K. cinayeti ile ilgili, bulunamayan katil ile ilgili uzaktangörü ve durugörü ile yer aramaları yapıldı. Grubumuzdaki bazı yetenekler, katilin ne zaman yakalanacağını 40 gün önceden tam tarih olarak söylendi. Katilin, teslim olmadan önce saç tıraşı olduğunu bile bir hafta önceden, grubu muzun internet sitesinde duyuruldu. Örneğin, 40 gün önceden teslim tarihi tam olarak duyurduk.

### **11-Gurubunuz nasıl ve ne zaman kuruldu, ortalama kaç kişisiniz? Biraraya geliyor musunuz?**

Grubun kuruluşu Münevver K. cinayeti dönemine, 2009 yılına rastlar. O dönemde, Münevver K.'un sosyal internet sitelerine üye olup, bir tartışma konusu başlattım. Katilin nerede olacağı konusunda uzaktangörü-durugörü araştırma çağrısı yaptım. Bilimsel dayanaklarına değindim. Epey bir süre orada idare ettik ancak bir süre sonra "falcı, medyum" olarak bizi damgalayıp grubumuzu sildiler. Bizde yeni bir grup ve internet sitesi kurup büyüyerek bir araya geldik. Şu an 1500 kadar kişiyiz, her geçen düns ayımız ve yetenekliler artıyor. Bazıları çok yetenekli, bazıları sadece takipçimiz. Eminimki bazıları da gizli. Sadece bizi izliyorlar. Gruptaki yetenekli kişileri henüz yüz yüze bir araya gelmiyoruz. Ama yakın gelecekte geleceğiz. Bir arada toplantılar yapıp, deneyimleri paylaşacağız. Şimdilik bunu internet üzerinden bir araya geliyor, yazışıyor ve bilgi paylaşıyoruz.

Bizim amacımız, ülkemizde hassas kişileri bir araya getirip erken uyarı sistemi gibi, en azından önlenabilir bazı olayları önceden görmek. Bu hayal mi değil... Çünkü tam 12'den diyebileceğimiz bazı olayları önceden gören arkadaşlar var. Görmek, olayı engellemek anlamına gelmez elbette ama en azından insan beyninin, bilincinin sınırlarının nerelere ulaştığını daha iyi anlayabileceğiz. Engelleme durumu olabilir mi? Olabilir. Geçmişte yapılan bir araştırmada, bazı olayların önceden görüldüğünde engelenebileceği gösterilmiş. Bunun için ülkemizdeki başka yetenekli kişilerin de aramıza katılmasını bekliyoruz.

## 12-Durugörü ile ilgili ilk çalışmalar ne zaman yapıldı?

İlk çalışmalar çok eski. Kahinlik ve kehanet insanlık tarihi dilinin varlığı ile başlamıştır. Sanırım ilk hatırlanacak, eski Yunandaki Delfi rahiplerinin kehanetleridir gelecek ve savaşlar hakkında. Delfi rahiplerini dinlemek için her gün bir çok Yunanlı ve yabancı gelirdi. Böylece rahipler dünyada olan bitenlere ilişkin pek çok bilgi edinir ve bu bilgilere dayanarak kehanette bulunurlardı. Delfi kâhinleri yalnızca gelecek habercileri değil, aynı zamanda eskiçağda devletlerin en önemli danışmanıydı. Yazılı kaynaklarda ise Lidya kralının en iyi kahini, geleceği göreni bulmak için yöntem kullanması ilk deney sayılabilir. Kral, kendisine savaş ilan eden Keyhüsrev'in nasıl, ne zaman saldıracağını öğrenmek için en iyi kahini bulmaya çalışır. Bunun için derki, "Yola çıkıyorum, tam 100. günde ne yaptığımı bana söyleyecek kahini seçeceğim." 100 gün olur ve kahinlerden birisi "Ey insanoğlu, anlayamayacağını konuşma, Ya da dilsizliğin düşüncelerini saklama benden, Pişen kaplumbağa ile kuzunun kokusunu alıyorum, Zamanların bronzunu onları içine alıp örtüyor." der ve Krala ulakla bildirilir. Kral gerçekten, bilinemeyecek bir şey denemiştir. Bronz zırhı çıkarmış, kaplumbağa ve kuzu etini karıştırıp içine koyup pişirmiş. Gerçekten de, kahin, görmeden kilometrelerce uzaklıktan bu ayrıntıyı verebilmiştir. Bence tarihteki ilk deney budur. Modern dönemdeki çalışmalar ise 1870-90'larda başlamış. Özellikle, soğuk savaş döneminde 1965-1990 yılları arasında en doruk noktasına çıkmış araştırmalar. Halen, özellikle Amerikada belli özel ve devlet üniversitelerinde meraktan öte bilimsel araştırmalar yapılmaktadır.

## 13-Bu konuya olan ilginiz çevrenizde nasıl karşılanıyor?

Çevremden pek açıklamasalarda bana sanırım, sınırda bir kişilik olarak bakıyorlar. Bilincin ve beynin sınırlarında dolaştığımdan genelde pek yadırgamıyorlar. Normal dışı şeylerle ilgilenmem onlar için normal olmuş. Takdir edenler var. Ses çıkarmayanlar var. Saçmalık deyip şüphe ile karşılayanlar var. En çok, ses çıkarmayanlardan endişe ediyorum...